

Innavl, del 2.

I en lukket populasjon (som f.eks. ved en lukket stambok) vil det alltid være en viss grad av innavl. Det er ikke mulig å redusere innavlsnivået i en populasjon uten å krysse inn ubeslektede individer (f.eks. av en annen rase). Innavlens grad kan allikevel begrenses ved å gjøre kloke, langsiktige og helhetlige valg i avlsarbeidet.

Felles individer i stamtavlen til far og mor vil i en lukket stambok være umulig å unngå. Men det kan jobbes for å plassere de felles individene så langt tilbake i stamtavlen som mulig.

Figurene på neste side viser stamtavlen til to ulike individer, Individ A og Individ B. De grønne rutene indikerer at dyret går igjen i både mor og far. Hos Individ A er bestefar 1 og bestefar 2 samme individet, altså at mor og far er halvsøsken (indikert med grå ruter). Dette er for nært slektskap og MÅ unngås. Hos individ B er den felles forfaren plassert to ledd lenger bak (tippoldefar 1 og tippoldefar 6), og innavlsgraden til individ B er på lave 0.7 %. Dette er langt mer akseptabelt, men man skulle selvsagt ønske at det felles individet var enda noen ledd lenger bak.

I eksempelet gitt her, så er oldefar 1 og oldemor 3 halvsøsken. Hadde også moren deres vært felles slik at de var helsøsken, så ville innavlsgraden til individ B vært høyere. Beste måten å unngå at helsøsken møtes i en stamtavle er å ikke lage dem. Unngå derfor å bruke samme okse på samme ku i flere år dersom avkommene er planlagt å bli med videre i avlsarbeidet.

Tommelfingerregel:

En enkelt tommelfingerregel for en parring er å unngå felles individer i de tre første leddene, mens et felles individ kan aksepteres i ledd 4. eller 5. Dette kan lett sjekkes i Storfekjøttkontrollen, under fanen **Rapporter – Innavl**. I denne rapporten får man opp innavlsgraden til de teoretiske avkommene mellom kyrne i besetningen og oksene i okselisten. Øverst kan man velge antall generasjoner, denne bør stå på minst 5. Avkommets teoretiske innavlsgrad blir merket med gult hvis den er noe høy, eller rød hvis den er veldig høy. Klikk på innavlsgraden for å se hvilket individ som er felles i stamtavlen til ku og okse.

	1. ledd	2. ledd	3. ledd	4. ledd	
Individ A (innavlsgrad 12,5 %)	Far	Bestefar 1	oldefar 1	tippoldefar 1	
				tippoldemor 1	
		bestemor 1	oldefar 2	tippoldefar 3	
				tippoldemor 3	
		Mor	bestefar 2	oldefar 3	tippoldefar 5
					tippoldemor 5
	bestemor 2		oldefar 4	tippoldefar 7	
				tippoldemor 7	
			oldefar 2	tippoldefar 4	
			oldefar 2	tippoldemor 4	
			oldefar 3	tippoldefar 6	
			oldefar 3	tippoldemor 6	
		oldefar 4	tippoldefar 8		
		oldefar 4	tippoldemor 8		

	1. ledd	2. ledd	3. ledd	4. ledd	
Individ B (Innavlsgrad 0.7 %)	Far	Bestefar 1	oldefar 1	tippoldefar 1	
				tippoldemor 1	
		bestemor 1	oldefar 2	tippoldefar 3	
				tippoldemor 3	
		Mor	bestefar 2	oldefar 3	tippoldefar 5
					tippoldemor 5
	bestemor 2		oldefar 4	tippoldefar 7	
				tippoldemor 7	
			oldefar 2	tippoldefar 4	
			oldefar 2	tippoldemor 4	
			oldefar 3	tippoldefar 6	
			oldefar 3	tippoldemor 6	
		oldefar 4	tippoldefar 8		
		oldefar 4	tippoldemor 8		